

Het verhaal van

Romano en zijn moeder

Romano heeft een opvoeding gekend waarin veel geweld is gebruikt, zowel verbaal als fysiek. Ook trof hij verschillende stiefvaders. Hij heeft geen veiligheid ervaren in het gezin en al met 7 jaar kwam hij voor het eerst in een jeugdinrichting terecht. 'Onhandelbaar'. Romano heeft amper thuis gewoond. Hij leefde van instelling naar instelling, van hulpverlener naar hulpverlener. Nu hij vastzit vanwege een ernstig geweldsdelict, is hij met Multidimensionele Familietherapie (MDFT) gestart om de band met zijn moeder Sharon te verbeteren. Romano: "Ik vond onze relatie raar en zie nu in waarom."

Dieptepunt

Een dieptepunt: Romano komt vast te zitten in justitiële jeugdinrichting Teylingereind nadat hij een zeer ernstig geweldsdelict heeft gepleegd, waarbij het slachtoffer blijvende schade heeft opgelopen. Teruggaan naar dat moment is voor Romano, 20 jaar, lastig: "Ik kan me er niets meer van herinneren". De rechter veroordeelt hem wel vanwege voldoende bewijs en hij krijgt een behandelmaatregel (PIJ) van 2 jaar opgelegd. Het is een verlengbare maatregel, dus het is voor hem nog onduidelijk hoe lang hij uiteindelijk in Teylingereind moet verblijven. Tijdens het verblijf is ook aandacht voor de gevolgen van Romano's gedrag voor het slachtoffer en wordt er ingezet op bemiddeling tussen dader en slachtoffer.

Het begint met luisteren

Angela, MDFT-therapeut: "Dat je terecht komt in een 'jeugdgevangenis' is vaak voor de jongere, maar zeker voor zijn ouders, een hele trieste, verdrietige en teleurstellende gebeurtenis. Dit dieptepunt grijpen wij als therapeut aan. Hier ligt het verlangen om het anders te willen én de bereidheid het anders te doen. Zo ook bij Romano en zijn moeder." Het eerste gesprek vond plaats tussen Angela en Romano. Luisteren en erkennen, daar draait alles om in

het eerste gesprek. "Je hebt begrip voor de moeilijke situatie waarin de jongere verkeert. Hier wordt de basis gelegd en het vertrouwen speelt een uiterst belangrijke rol voor de behandelrelatie. De jongere beslist zelf of hij gebruik wil maken van de mogelijkheid tot MDFT. Als dat het geval is, dan belt hij na het eerste gesprek zelf de ouder(s) om dit bespreekbaar te maken."

Het grootste probleem

Bij Romano en zijn moeder was het grootste probleem dat het geen gezonde moeder-zoon relatie was. De relatie leek meer op die van levenspartners, waarbij Sharon veel persoonlijke dingen deelde met haar zoon. Romano: "Ik was eraan gewend, ik wist niet beter, maar vond het heel vermoeiend. Als zoon wil je niet alle ins en outs van je moeders leven weten." Angela: "Daarbij kwam dat Romano een zorgzame jongen is. Hij wist dat zijn moeder hulp nodig had en wilde onder andere haar financiële zorgen weg nemen. Dit resulteerde onder andere in delictgedrag."

Verwachtingen uitspreken

In de gesprekken is aandacht geweest voor wat Romano verwacht van zijn moeder. Wat is een moeder voor jou? En wat betekent het om haar zoon te zijn? En ook andersom: wat verwacht een

moeder van haar zoon en welke rol vervul je als moeder? Sharon: "Ik had iemand nodig om tegen te praten en gebruikte hiervoor Romano, maar hield er geen rekening mee hoe dit voor hem was." Door het hierover te hebben met elkaar, werd duidelijk waar zij beide behoefte aan hadden en wat ervoor nodig was om daar te komen. Angela: "Dit verandert niet van de ene op de andere dag, je moet oefenen op een andere manier met elkaar om te gaan."

Psychiatrische problematiek

Er kwam ook psychiatrische problematiek om de hoek kijken waar zowel Romano als zijn moeder mee te kampen hebben. Dit werd toegeschreven aan een cultureel aspect, het hebben van een bepaalde gave. Angela: "Doordat ik dezelfde achtergrond heb, kon ik zowel aandacht hebben voor het culturele aspect als het wetenschappelijke gedeelte van de problematiek. Nadat ik Romano psycho-educatie heb gegeven in een aparte sessie, was hij bereid om in gesprek te gaan met een psychiater. Ook zijn moeder is gediagnosticeerd en wordt behandeld voor uiteenlopende gedragsstoornissen. De juiste hulp inschakelen bij psychiatrische problematiek is belangrijk om vooruitgang te boeken."

MDFT: meer dan het gezin

Met de vriendin van Romano zijn ook gesprekken geweest. Sinds hun 12e hebben Sylvie en Romano afwisselend een relatie gehad, waarin hij ook agressief naar haar toe is geweest. Romano: "Ik wil een toekomst met haar en daarom vind ik het belangrijk dat ze weet waar mijn gedrag vandaan kwam." Het ging nog verder, want er volgde ook een sessie met de moeder van Romano. "Ik wilde dat mijn moeder open zou staan voor mijn vriendin. Ik beslis niet over haar relaties en zij niet over de mijne." Sharon: "Ik heb Romano eigenlijk altijd voor mezelf willen hebben. Daardoor was ik geneigd een relatie van hem bij voorbaat af te keuren. Ik zit zelf in een relatie waarin mijn schoonmoeder mij niet mag. Dat wil ik niet voor mijn zoon." "Het was een spannend gesprek dat je als therapeut met alle partijen voorbereid", aldus Angela. "Iedereen stelde vragen aan elkaar, luisterde naar wat de ander te vertellen had en het gaf een gevoel van verbondenheid." Na afloop complimenteerde Romano zijn moeder door te zeggen hoe trots hij op haar was.

Gezonde relatie

Er zijn heftige en emotionele gesprekken gevoerd, maar dit is nodig geweest om verandering teweeg te brengen. Romano: "Ik heb geleerd mijn grenzen aan te geven. Niet alleen bij mijn moeder, ook bij foute vrienden. Wie laat ik toe en wie niet? Ik kies voor mijzelf: sport nu bij een sportschool, ga niet meer bij mijn moeder in huis wonen en blijf in gesprek met mijn psychiater. Als ik nu nog een baan vind, dan klopt het helemaal." Angela: "Sharon bespreekt niet meer alles met haar zoon. Ze belden voorheen iedere dag en nu kiest Romano er heel bewust voor om soms even niet te bellen. De relatie is nu een gezonde ouder-kind relatie. De laatste weken van de behandeling hebben we het over hobbels in de weg die ze tegen kunnen komen, zodat ze weten wat te doen bij tegenslag of terugval.

Forensisch Centrum Teylingereind

Teylingereind is een justitiële jeugdinstelling voor jongens tussen de 12 en 24 jaar. Zij zijn door de rechter in detentie geplaatst, omdat zij een misdrijf hebben gepleegd of daarvan worden verdacht. Wij bieden de jongeren structuur, leren hun vaardigheden en werken met hen aan een succesvolle terugkeer in de samenleving.

Soraya Beumer, directeur-bestuurder: "We hebben gekozen voor MDFT, omdat wij vinden dat ouders en verzorgers een belangrijke rol spelen bij het verblijf van hun kind in de inrichting en hun ontwikkeling. Hun steun en actieve betrokkenheid is onmisbaar. We nodigen ouders uit voor een rondleiding, voor ouderavonden en hebben wekelijks telefonisch contact. Met MDFT gaan we nog een stap verder. Hierbij is aandacht voor het gezin van herkomst en de thuissituatie. Want wanneer een jongere in een onveranderde thuissituatie terugkeert, zal hij sneller vervallen in oud gedrag. De kracht van het gezin wordt juist benut om te komen tot een blijvende gedragsverandering. Het risico op recidive wordt hiermee verkleind."

Henno Verdam, supervisor: "Met MDFT kun je bij de pijn van een jongere komen. Het verdriet wordt gedeeld met de ouders, waardoor de relatie verbetert. Hierna is er ruimte om te gaan werken aan gedragsverandering van de jongere. Een verandering die ook in de thuissituatie stand houdt." Bij MDFT is het een vereiste dat zowel de cliënt als de therapeut gezond blijven. Om goed voor een ander te kunnen zorgen, moet je goed voor jezelf zorgen. "We werken met moeilijke casuïstiek en dat doet iets met je als mens. Daar is aandacht voor binnen het team. Intervisie en supervisie zijn nodig ten behoeve van de kwaliteit van de gezinsbehandeling", vertelt Henno.

Dick Kroon, manager behandeling & observatie: "Onderzoek heeft aangetoond dat wanneer een cliënt na behandeling wordt gevolgd door de therapeut, dit een succesfactor is. In Teylingereind werken we al jaren op deze manier. Nadat de jongere de inrichting heeft verlaten, zet dezelfde MDFT-therapeut de behandeling voort met de jongere en zijn gezin."

MDFT bij Teylingereind

Aantal MDFT-therapeuten	5
Aantal MDFT-supervisors	1
Aantal MDFT-teams:	1
Gemiddeld aantal casussen in 2017:	65

** een casus is succesvol afgerond als de doelen voor het MDFT-traject zijn behaald, er geen verdere hulpverlening nodig is en de jongere een goed functionerend contact met zijn ouders heeft*